CÎTU-I BUSINESSUL

FIECARE SUPRAVIEȚUIEȘTE CUM POATE

CU TOT FRĂMÎNTUL restructurării, al mitingurilor, deși unele clădiri și-au pierdut din lustrul de odinioară și străzile nu-s prea măturate, capitala republicii s-a primenit, totuși. Pretutindeni observi firme îmbietoare, conținînd sintagma: «Magazin comercial». Toți sînt atrași de ele ca de un magnet. Bătrînii intră în aceste magazine să se crucească și să mai ofteze, nu se știe de ce, cu un soi de entuziasm. Pe semne de aceea că și-au făcut veacul într-o vreme cînd figurau alte prețuri. Au dovedit, ca să zicem așa. Copiii intră după gumă de mestecat, ciocolată, cu bani de-ai părinților. Ceilalți (de la 16 pînă la ...56) chitesc să cumpere haine din cele pe care le poartă tot orașul și care, totuși, sînt ginduite.

Nu dezaprobăm, desigur, aceste magazine, pentru care, de fapt, lucrăm. Doar noi știm la ce ni-i gîndul cînd îi vedem pe acești tineri flăcăi arătoși și fete drăguțe care ne răspund cu o notă de oboseală în glas cît face cutare sau cutare «podoabă» de import.

Ne trec prin cap fel de fel de gînduri, reprize de-ale lui Ralkin - senior și ale altor umoriști de estradă. Da oare sîntem obiectivi cînd ne închipuim că munca vînzătorilor din aceste magazine e ușoară?

Nu vreau să le iau apărarea prin cele ce urmează, doar nu-s decît un cumpărător și adesea mă crucesc cînd văd prețurile celea și-mi zic a cîta oară că voi da pe-acolo cît mai rar. Fiindcă tot eu mi-s în pagubă. Și, totuși, cum o duc și cum le merge?

Magazinul de la intersecția străzilor Belski - Reunirea nu-i decît o cămeruță de lîngă complexul comercial «Toamna de aur». Nu se află la întretăierea «căilor de caravane». Iar noi știm din istorie că faima unei țări o constituiau anume încrucișarea căilor de tîrguială. Și, totuși, acest magazin își deschide ademenitor ușile în fiecare zi.

Facem cunoștință: vînzătorii — Angela, Chiril, Constantin, Vladimir. Angela e căsătorită. Flăcăii — parcă nu, zic ei. (Informația sub acest aspect e așa, într-o doară...).

Cor.: Iată, bunăoară, eu vreau să deschid un magazin ca al vostru. Cum să procedez?

Constantin: Mai întîi, trebuie să găsești o FM sau o altă întreprindere, în activitatea statutară a căreia este un punct ce permite negoțul. Apoi trebuie să găsești un local. Apoi — mărfuri, lucrători. Versi un procent întreprinderii pentru «acoperiș»; pentru arenda localului — un procent aparte. Lunar. (Îmi răspundea la întrebări numai Constantin, apoi au intrat în discuție și ceilalți vînzători).

Cor.: Cîți lucrați aici? Cu ce v-ați ocupat pînă a deveni... comerciant?

Constantin: Sîntem de tot patru persoane. Vechimea de muncă a Angelei e cea mai mare. Ne știm încă de pe băncile școlii, avem încredere unul față de altul. Flăcăii, toți, și-au făcut serviciul militar. Aici lucrează și vărul meu, Vladimir. După absolvirea școlii am încercat să intru la facultatea de istorie, dar n-am reușit. Apoi am lucrat la uzină, lăcătuș. De altfel, acolo lucrează și părinții mei. Bine lucrează. (Spunînd acestea, Constantin a început să se plimbe prin odaie, să gesticuleze și să-mi vorbească grandeloc vent despre dinastiile muncitorești. Iar eu mi-am închipuit că atunci cînd se va căpătui bine o să le povestească la nepoți cum că a început-o la uzină etc., etc.).

(Continuare în pag. 5)

TEROAREA ROȘIE

BÎRNA ȘI PAIUL DIN OCHI

sau CUM OAMENII DISPAR ÎN MIEZ DE NOAPTE

DE CITEVA zile liderii separatiști din Tiraspol au declanșat o nouă campanie contra moldovenilor, care se află în opoziție față de Smirnov. Au fost arestați și duși, într-o direcție necunoscută liderii mișcării de eliberare națională din regiune: Ilașcu, Urîtu, Conovalov, Gîrbu, Ivanțiuc. Această acțiune a fost numită «fără-precedente» de Președintele Moldovei Mircea Snegur.

Dar nu s-a spus nici un cuvînt în mass-media moscovită, care, chipurile, apără drepturile omului în Transnistria. Oare despre aceste nelegiuiri ale liderilor din Tiraspol n-au aflat numeroșii jurnaliști sovietici în acest «pașnic» oraș? Se prea poate că ar fi bine ca ei să vină la Chișinău și să ia informații de la organele legitime ale republicii, odată ce tot le pot obține de la Smirnov și cei de teapa lui.

Sînt ca și convins că dacă oare acțiuni s-ar fi întreprins la Chișinău, apoi «presa patriotică» a Rusiei ar fi slobozit un foc masat asupra «naționaliștilor» și «extremiștilor» moldoveni.

Îmi aduc aminte cum se dădu la istericale jurnaliștii moscoviți în toamna anului trecut, cînd au fost arestați legitim, repet, legitim, Smirnov și Kindighelean, care au călcat în repetate rînduri Constituția și legile Moldovei. Atunci mass-media moscovită acționa conform principiului: «Nu vă atingeți de-ai noștri!» Curioasă logică, nimic de zis. Actuala conducere a Rusiei, care a venit la putere în urma puciului din august, sunt tocmai pe acei care în timpul loviturii de stat au fost de partea puciștilor. Istoria se repetă. Să ne amintim de marea Revoluție franceză, și anume că Robespierre l-a nimicit pe Marat, devenind și el victima celora pe care conta, iar aceștia l-au trădat. Oare nu vor deveni într-o zi cei din anturajul lui Eltîn ucigași ai lui Robespierre? Nu va deveni oare generalul Graciov acel general francez care a ridicat în vîrful spadei coroana?

«Uliul negru» («Ciornîi voron»). La auzul acestei denumiri părinții și bunelii noștri sînt cuprinși de spaimă. Oare ni-i dat și nouă să trecem prin ceea ce au trecut ei?

Atunci despre ce încălcare a drepturilor omului pot vorbi acei, pentru care nu-i scrisă legea? Acei, care în loc de lege fac temenele statutului și programului P.C.U.S.? Mass-media din Tiraspol l-a acuzat pe Ilașcu, Urîtu și adepții acestora arestați de terorism și tentativă de asasinat al lui Smirnov, Andreeva și Kițak. Dar se știe că numai judecata e în drept să decidă, iar judecată n-a fost. Acești ziariști afirmă că arestații «și-au recunoscut vina». Dar se vede că momeala e prea ieftină și rudimentară. Despre aceea cum erau aduși la starea «mărturisirii» în 1937 și mai tîrziu mass-media moscovită ne-a relatat nu puțin. Astfel că scenariul în cauză nu e ceva nou. Știm noi cum un Meierhold «pregătea» asasinarea lui tătuca Stalin. Pe atunci erau învinuiți de spionaj: la Extremul Orient în folosul Japoniei, în Ucraina — în folosul Poloniei, în R.A.S.S.M. — în folosul României regale. Iar astăzi în folosul cui: D.C.R., Mossad sau alte servicii de investigații?

Da, «vînătoarea de vrăjitoare» a fost bine pusă la punct în societatea comunistă, adepții căreia sînt liderii din Tiraspol.

Iulius Fucik scria: «Oameni, fiți vigilenți!», avertizînd despre ciuma fascistă. Dar și comunismul nu s-a dovedit a fi mai breaz. Prea poate că ideea comunismului mondial a generat fascismul... Ceea ce are loc astăzi în Transnistria, unde oamenii dispar în miez de noapte, oare nu e tot fascism? Iată de ce oamenii de bună credință trebuie să fie vigilenți. Doar spectacolul de operetă cu ideea apărării populației rusofone și a drepturilor omului poate să devină acea capsă detonantă, care va distruge lumea.

Trebuie să cerem de la conducerea Rusiei să-și spună cuvîntul în privința arestării liderilor mișcării democratice din Tiraspol și să-i impună pe Smirnov și cei de teapa lui să-i elibereze necondiționat. În această luptă pentru eliberarea lor trebuie să apelăm la obștimea mondială, pentru ca niciodată oamenii să nu mai dispară în miez de noapte.

Valentin CAHULEANU